

Täiskasvanute Koolituskeskus

Raamatupidamise täiendkursus- ettevalmistus Vanemraamatupidaja, tase 6 kutseksamiks
TÄIENDKOOLITUSE ÕPPEKAVA

Täienduskoolituse asutuse nimetus
OÜ Täiskasvanute Koolituskeskus

1. Õppekava nimetus

Raamatupidamise täiendkursus- ettevalmistus Vanemraamatupidaja, tase 6 kutseksamiks
Oluline on mainida, et kursuse läbimine ei anna õppijale raamatupidaja (5.tase) ega vanemraamatupidaja (6. tase) kutset.

2. Õppekavarühm ja õppekava koostamise alus

Rahandus, pangandus ja kindlustus. Õppekava koostamisel on lähtunud raamatupidaja kutsestandardist tase 5 ja tase 6.

3. Eesmärk ja õpiväljundid

EESMÄRK. Koolituse lõpuks omavad koolituse läbinud isikud täiendavaid teadmisi äriühingu raamatupidamisest ja maksundusest. Koolitus annab koolituse läbinutele praktilise ning teoreetilise oskuse äriettevõtte raamatupidamise korraldamiseks ja suutlikkuse iseseisvalt koostada mikro- ja väikeettevõtja ettevõtte majandusaasta aruandeid ja eelarveid. Osaleja professionaalne kompetents tõuseb kuna koolitusel käsitletakse erinevusi täismahus rahvusvaheliste finantsaruandluse standardites (edaspidi IFRSi) ja Eesti finantsaruandluse standardis toodud käsitlustega. Kursuse edukal läbimisel on eeldused kutsestandard Vanemraamatupidaja, tase 6 sooritamiseks.

ÕPIVÄLJUNDID. Koolituse lõpuks õppija

- oskab korraldada raamatupidamist Eesti finantsaruandluse standardist lähtuvalt nii, et oleks tagatud aktuaalse, olulise, objektiivse ja võrreldava info saamine majandusüksuse finantsseisundist ja tegevustulemusest;

- tunneb erinevusi IFRSis ja Eesti finantsaruandluse standardis toodud käsitlustes ja oskab neid oma tööülesannetes rakendada;
- on pädev maksude arvestuses ja deklaratsioonide koostamises;
- valdab juhtimisarvestuse ja majandusanalüüsi meetodeid ja nende rakendamist;
- tunneb eelarve ettevalmistuste ja koostamise käiku;
- hoomab sise-eeskirjade koostamise ja sisekontrolli protseduuride kehtestamise nõudeid;
- on pädev nii teoorias kui praktikas nende teemade osas, mis on vajalikud kutsestandardi Vanemraamatupidaja, tase 6 edukaks sooritamiseks.

4. Sihtgrupp ja õppe alustamise tingimused

SIHTGRUPP. Isikud, kes tunnevad huvi ja vajadust raamatupidamise korraldamiseks, mõistmaks majandustehingute mõju äriühingu finantsseisundile, majandustulemusele ning rahavoogudele või soovivad sooritada kutsestandardi raamatupidaja tase 6 eksamit. Kursuse peamise sihtgrupi moodustavad isikud, kes on läbinud, kas raamatupidamise alg- ja täiendkurse või on iseseisvalt omandanud raamatupidamise teadmised. Samuti isikud, kes soovivad täiendada oma teadmisi äriühingu raamatupidamisest ja maksundusest.

ÕPPE ALUSTAMISE TINGIMUSED. Kursusele võetakse vastu isikuid, kes on varasemalt omandanud raamatupidamise valdkonna teadmisi ning kes valdavad eesti keelt. Vajalik on õpilastel isikliku sülearvuti olemasolu.

5. Õppe kogumaht, selle ülesehitus, õppekeskkond ja õppevahendid

Maht: kursus kestab kokku 120 akadeemilist tundi, sealhulgas 90 tundi auditoorset tööd ja 30 tundi iseseisvat tööd.

ÕPPEKESKKOND: koolitused toimuvad õppeklassides, mis vastavad tervisekaitse nõuetele ja on sõltuvuses õpilaste arvust. Ruumides on tagatud DATA-projektori olemasolu.

ÕPPEVAHENDID: vajalik on õpilastel tagada isikliku sülearvuti olemasolu.

6. Õppeprotsessi kirjeldus, sh õppe sisu, õppemeetodid ja -materjalid

ÕPPEPROTSESS: auditoorne ja iseseisev töö, mis tuleb õppijal sooritada auditoorse õppe vahelisel ajal. Tegemist on õppega, mis võib aset leida nii õhtusel kui ka päevasel ajal või segatud on mõlemad vormid.

ÕPPE SISU:

Teema nr.	Teema	Käsitlevad teemad	Iseseisvad tööd ja testid
1.	Sissejuhatus Finantsarvestuse alused	Kursuse üleseehitus, läbitavad teemad, iseseisvad tööd, nõuded kursuse edukaks läbimiseks. Arvestuse reguleerimine: raamatupidamise ajalugu ja finantsaruandluse hetkeseis <ul style="list-style-type: none"> • Euroopa Liidu direktiivid • Rahvusvahelised finantsaruandluse standardid (IFRS) • SME IFRS väike ja keskmise suurusega ettevõtetele Finantsarvestuse reguleerimine Eesti Vabariigis: (raamatupidamise seadus, äriseadustik ja Eesti finantsaruandluse standard (Raamatupidamise Toimkonna juhendid)).	Diagnostiline test
2.	Eetika, rahapesu tõkestamine ja hea ühingujuhtimise tava	Eetikakoodeks Terrorismi ja rahapesu vastu võitlemise seadus Rahvusvahelise sanktsioonide rakendamise seadus HÜT – Hea ühingujuhtimise tava	

3.	Riigiraamatupidamine MTÜ/SA raamatupidamine	Riigiraamatupidamise alused - IPSAS Riigiraamatupidamise üldeeskiri <ul style="list-style-type: none"> • Riigiraamatupidamise kontoplaan ja arvestusmaatriks MTÜ/KÜ/SA - erisused raamatupidamises ja aruandluses	
4.	Nõuete arvestus	Nõuded ostjate vastu arvele võtmine ja tulu kajastamine Nõuded ja tulud IFRS 15 alusel Nõuded ja tulud valmidusastme meetodil Nõuete faktooring <ul style="list-style-type: none"> • tagastusõigusega (regressiga) • tagastusõiguse (regressita) Nõuete hindamine ja edasine kajastamine Edasine kajastamine - IFRS 9 Finantsinstrumendid	Ülesannete lahendamine Test I: Nõuete hindamine ja kajastamine
5.	Varude tootmisomahind - juhtimis- ning kuluarvestus	Varude soetusmaksumus <ul style="list-style-type: none"> • Standardkulu meetod • Tegevuspõhine arvestus (<i>Activity Based Costing</i>) • Tellimuspõhine arvestus • Valmidusastmepõhine arvestus • Protsessipõhine kuluarvestus Varude kuludesse kandmine	Test I: Varude tootmisomahind – erinevaid meetodeid rakendades
6.	Raha ajaväärtus	Liht- ja liitintressi olemus Üksiksumma ja annuiteedi tulevane väärtus (Future Value, FV) Üksiksumma ja annuiteedi nüüdisväärtus (praegune väärtus, Present Value, PV) Raha ajaväärtuse intressitegurite tabelite kasutamine	Ülesannete lahendamine
7.	Finantsinvesteeringute arvestus	Finantsinvesteeringute olemus ja liigid <ul style="list-style-type: none"> • IFRS 9 Finantsinstrumendid Lühiajaliste finantsinvesteeringute kajastamine	Test II: Lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud

		<p>Pikaajaliste nõuete ja soetatud võlakirjade arvele võtmine ja edasine kajastamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pikaajalise nõude nüüdisväärtus • Efektive intressimäära (sisemise intressimäära) meetod 	
8.	Materiaalse põhivara arvestus	<p>Materiaalse põhivara liigid</p> <p>Materiaalse põhivara soetusmaksumus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laenukulutuste kapitaliseerimine • Laenukulutuste kapitaliseerimine IASi 23 alusel • Eraldise vara komponendi arvestus <p>Materiaalse põhivara edasine kajastamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Põhivara amortiseerimine • Loodusvarade ammendumine IFRS 6 alusel • Põhivara parendamine 	<p>Ülesannete lahendamine</p> <p>Test III: Materiaalse põhivara arvele võtmine ja edasine kajastamine</p>
9.	Põhivara sihtfinantseerimise arvestus	<p>Sihtfinantseerimise olemus ja liigid</p> <p>Sihtfinantseerimise kajastamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruto meetod • Neto meetod <p>Edasine kajastamine IASi 20 alusel</p>	<p>Test III: Põhivara sihtfinantseerimise kajastamine</p>
10.	Kasutus- ja kapitalirendi arvestus	<p>Kasutus- ja kapitalirendi mõisted ja üldpõhimõtted</p> <p>Kapitalirendi maksed annuiteedi meetodil</p> <p>Kapitalirendi tingimustel soetatud vara arvestus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ostuoptsioonid • Rendilevõtja raamatupidamises • Rendilevõtja arvestus IFRSi 16 alusel • Rendilepingud • Rendileandja raamatupidamises <p>Kapitalirendi tingimustel liisitud vara arvestus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Garanteeritud jääkväärtus • Rendilevõtja raamatupidamises 	<p>Test III: Kapitalirendi tingimustel soetatud/liisitud vara</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Rendilevõtja arvestus IFRSi 16 alusel • Rendileandja raamatupidamises Müügi-tagasirendi tehingud Kapitalirendid rahavoogude aruandes	
11.	Kinnisvara investeeringute arvestus	Kinnisvarainvesteeringu olemus ja arvestus- põhimõtted Kinnisvara investeeringu arvele võtmine Kinnisvara investeeringu edasine kajastamine Edasine kajastamine IAS 40 alusel	Ülesannete lahendamine Test III: Kinnisvarainvesteeringute arvele võtmine ja edasine kajastamine
12.	Immateriaalse põhivara arvestus	Immateriaalse põhivara olemus ja arvele võtmine Arendusväljaminekute arvestus Immateriaalse põhivara edasine kajastamine Edasine kajastamine IAS 38 alusel	Ülesannete lahendamine
13.	Bioloogilise vara arvestus	Bioloogilise vara arvele võtmine Bioloogiline vara edasine kajastamine <ul style="list-style-type: none"> • Bioloogilise vara muundumine • Õiglase väärtuse meetod • Soetusmaksumuse meetod • Põllumajandusliku toodangu maksumus bioloogilisest varast eraldamise hetkel Bioloogilise vara väärtuse muutuste kajastamine bilansis ja kasumiaruandes Bioloogilise vara arvestus IAS 41 alusel	Test III: Bioloogilise vara arvele võtmine ja edasine kajastamine
14.	Äriühendused ja kapitaliosaluse meetod	Äriühenduse olemus ja liigid Korrigeeritud ostumeetod grupisestest äriühenduste arvestamisel (EFS) Ostumeetod ja ostuanalüüs <ul style="list-style-type: none"> • Ostuanalüüsi koostamine • Firmaväärtuse ja vähemosaluse määramine • Ostuanalüüsis toodud õiglase väärtuse erinevuste edasine kajastamine • Grupisestest tehingute elimineerimine 	Test II. Äriühendused

		<ul style="list-style-type: none"> • Grupi finantsaruannete koostamine Äriühendus IFRS 3 Äriühendused alusel Sidus- ja tütarettevõtete kajastamine investeerija aruannetes	
15.	Kohustiste, emiteeritud võlakirjade ja eraldiste arvestus	<ul style="list-style-type: none"> • Kapitaliosaluse meetod Lühi- ja pikaajaliste kohustiste arvele võtmine ja edasine kajastamine Finantskohustused ja IFRS 9 Finantsinstrumendid Pikaajalise kohustise nüüdisväärtus <ul style="list-style-type: none"> • Efektiivse intressimäära meetod Emiteeritud võlakirjade olemus ja liigid <ul style="list-style-type: none"> • Tehingukulude arvestus • Üle/alla nimiväärtuse müüdüd võlakirjad • Efektiivse intressimäära meetod Eraldiste arvele võtmine ja edasine kajastamine <ul style="list-style-type: none"> • Lühiajalised eraldised • Restruktureerimiseraldised • Kahjumlikud lepingus • Pikaajalise eraldise nüüdisväärtus <ul style="list-style-type: none"> • Eraldise vara komponent • Diskontomäär • Muutused eeldustes või diskontomääras Eraldiste arvestus IAS 37 alusel	Test II: Pikaajalised finantskohustised ja eraldised
16.	Maksuarvestus	Eesti maksusüsteem Maksukorralduse üldpõhimõtted Maksude deklareerimine <ul style="list-style-type: none"> • Üksikisiku maksud • Tööandja tööjõu maksud • Ettevõtte maksud 	Ülesannete lahendamine Test IV: Käibemaks ja KMD
17.	Töötasude ja hüvitiste arvestus ja maksustamine	Töölepingu, käsunduslepingu ja töövõtulepingu erisused	Ülesannete lahendamine Test IV: Töötasude arvestus, maksud ja

		<ul style="list-style-type: none"> • Brutotasu ja kinnipeetud maksud • Kinnipidamised töötasust • Keskmise töötasu arvestus • Puhkusetasu arvestus ja puhkusetasukohustus • Tööandja poolt tasutav haigushüvitis • Isikliku auto kasutamise hüvitis • Erisoodustusmaksud 	TSD
18.	Omakapitali arvestus	<p>Omakapitali koostisosad</p> <p>Osa- ja aktsiakapital</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asutamisväljaminekud ja tehingukulud • Nimiväärtusega/ta osad ja aktsiad • Eelisaktsiad ja osad • Vahetusvõlakirjad • Oma aktsiate/osade tagasiost ja edasi müük • Fondiemissioon • Aktsiate/osade tükeldamine (splittimine) <p>Reservid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Põhikirjalised reservid • Finantsaruandluse käsitlesest tulenevad reservid (koondkasumis) <p>Omakapitali muutuste aruanne</p>	Ülesannete lahendamine Test IV: Tehingud omakapitaliga
19.	Tulu kirjendamine ja kajastamine	<p>Tulu olemus ja kajastamise üldpõhimõtted</p> <p>Müügitulu kajastamine kaupade müügil ja teenuste osutamisel</p> <p>Intresside, litsentsitasude jmt tulu kajastamine</p> <p>Tegevuskulude sihtfinantseerimise arvestus</p> <p>Valmidusastme meetodil kajastatud tulu</p> <p>Tulu kajastamine IFRSi 15 alusel</p>	Ülesannete lahendamine
20.	Raamatupidamise aruanne – bilanssi kasumiaruande koostamine	<p>Aruandeperioodi bilanss ja kasumiaruanne</p> <p>Aruande koostamise alusprintsüübid</p> <p>Raamatupidamise sise-eeskirja koostamine</p>	Ülesannete lahendamine Test IV: Bilansi ja kasumiaruande koostamine

		Reguleerimis- ja lõpetamiskanded Vara ja kohustiste hinnangute mõju Arvestuspõhimõtte muutus ja olulised vead Põhiaruannete ja lisade vahelised seosed	
21.	Raamatupidamise aruanne - rahavoogude aruande koostamine	Rahavoogude aruande koostisosad Raha lähendid Äritegevuse rahavood – kaudsel ja otsesel meetodil Investeermistegevuse rahavood Finantseerimistegevuse rahavood	Test IV: Rahavoogude aruande koostamine
22.	Vara väärtuse test	Vara väärtuse testi teostamise vajadus Kaetav väärtus <ul style="list-style-type: none"> • Õiglane väärtus miinus müügikulud • Kasutusväärtus • Rahavoogude koostisosad • Vabad rahavood • Diskontomäär Allahindluse teostamine ja tühistamine Vara väärtuse test IAS 36 alusel	Ülesannete lahendamine
23.	Majandusaasta aruanne	Raamatupidamise aastaaruanne Raamatupidamise aruande lisad Aruande lisad IFRSi alusel Tegevusaruanne Kasumi jaotamise ettepanek/otsus Majandusaasta aruande taksonoomia Audiitorkontrolli kohustuslikkuse kriteeriumid Raamatupidaja roll auditeerimisprotsessis	Test IV: Majandusaasta aruande koostamine
24.	Finantsanalüüs - Suhtarvuanalüüs (<i>Ratio Analysis</i>)	Likviidsus Käibekapital efektiivsus Kapitali struktuur Tasuvuse marginaalid Vara ja omakapitali tasuvus ja rentaablus Investeeritud kapitali tootlikkus	Test V: Finantssuhtarvud

		EVA TM – Majanduslik lisandväärtus (Economic Value Added) DuPont ja suhtarvude seosed	
25.	Kapitali kaalutud keskmise hinna (WACC) arvestus	Võlakapitali hind ja osatähtsus kapitalist Omakapitali hind ja osatähtsus kapitalist <ul style="list-style-type: none"> • CAPM (<i>Capital Assets Pricing Model</i>) mudel • Beta (võimendusega/ta) • Riskivaba intressimäär • Riskipreemia Stsenaariumi analüüs	Test V: WACC
26.	Arvestusmaatriks – juhtimis- ja kuluarvestus	Kululiigid, kulukohad, kulukandjad, kulukäituriid Muutuvkulu- ehk osakuluarvestus (<i>variable costing</i>) ja täiskuluarvestus (<i>absorption costing</i>) Kulu-maht-kasum analüüsid Tegevuspõhine arvestus (<i>Activity Based Costing</i>)	Test V: Arvestusmaatriks – kululiik, kulukoht, kulukandja, kulukäitur
27.	Eelarvestamise alused	Plaanide ja eelarvete liigid ja koostamise alused Traditsiooniline eelarvestamine Tegevuspõhine eelarvestamine (<i>Activity Based Budgeting</i>) Plaaniperiood (eelarveperiood) Eelarvestamise protsess Operatiivsed eelarved (<i>operating budget</i>) Ettevõtte koondeelarve (<i>master budget</i>) Eelarvestatud rahavood Pro-forma aruanded (kasumiaruanne, bilanss ja rahavood)	Test V: Eelarvete hierarhia ja eelarvete koostamise alused
28.	Investeeringute eelarvestamine ja analüüs	Rahandusteoreetilised investeeringute hindamise alused <ul style="list-style-type: none"> • Sõltumatud ja üksteist välistavad investeeringud • Sisendid – inkrementaalsed rahavood • Pöördumatud ja alternatiivkulud 	Test V: Investeeringute hindamine

		<ul style="list-style-type: none"> • Nõutud tasuvusmäär ja WACC • Tasuvusaeg • Diskonteeritud tasuvusaeg • Sisemine intressimäär (IRR) • Puhasnüüdisväärtus (NPV) Sõltumatute investeeringute pingerea koostamine Üksteist välistatavate investeeringute ristumiskoht	
29.	Kursuse EKSAM		
30.	Kokkuvõtete tegemine	Eksamitööde ja kursuse kokkuvõtmine. Tunnistuste/tõendite üleandmine.	

Raamatupidamise täiendkursusel käsitletavat teemad:

- **Majandusaasta aruanne** (reguleerimis- ja lõpetamiskanded, raamatupidamislikud hinnangud, vara väärtuse test, tegevusaruanne ja lisad) – 20 tundi.
- **Finantsarvestus** (raha ja lühiajaliste finantsinvesteeringute arvestus, nõuete arvestus, varude arvestus, materiaalse ja immateriaalse põhivara arvestus, lühi- ja pikaajaliste kohustuste arvestus, omakapitaliarvestus, tulude ja kulude arvestus, tekke- ja kassapõhise arvestuse erinevused) – 50 tundi.
- **Maksuarvestus** (töötasu arvestus, maksud töötasudelt, käibemaks, erisoodustus ja erisoodustuste maksustamine, kasumi, kasumieraldiste ja dividendide maksustamine) – 20 tundi.
- **Juhtimisarvestus** (terminoloogia, koondeelarve koostamine, kuluarvestussüsteemid ja meetodid, kulude liigitamine, kulude käitumine, kulu-maht kasumi analüüs, juhtimisotste langetamine, toodete omahinna kalkuleerimine, investeeringute eelarvestamine) – 30 tundi.

ÕPPEMEETODID:

Auditoorne õpe 90 ak/h: loengud, rühmatööd, arutelud, testid ja tunnis tehtavad praktilised tööd.

Iseseisev töö 30 ak/h: testideks õppimine, koduste iseseisvate tööde tegemine ja eksamiks õppimine.

ÕPPEMATERJALIDE LOEND:

Raamatupidamise seadus

Äriseadustik

Raamatupidamise Toimkonna juhendid

Raamatupidaja kutse-eesitika koodeks

Raamatupidamise käsiraamat. Tallinn, Äripäeva Kirjastus. 2000-...

Raamatupidamise sise-eeskirjade koostamine. Allikvee, A. Pandekt OÜ, 2008

Kasulikud lingid internetis:

1. Raamatupidamise seadu <https://www.riigiteataja.ee>
2. Äriseadustik <https://www.riigiteataja.ee>
3. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus <https://www.riigiteataja.ee>
4. EV Raamatupidamise Toimkond <http://www.easb.ee>
5. Raamatupidajate portaal raamatupidaja.ee <http://raamatupidaja.ee>
6. Eesti Raamatupidajate Kogu <http://www.erk.ee>
7. Maksu- ja Tolliamet <http://www.emta.ee>
8. Raamatupidamisuudised www.rup.ee

7. HINDAMINE EHK ÕPPE LÕPETAMISE TINGIMUSED

Õpingud loetakse lõpetatuks juhul kui õpilane on osalenud koolitusel vähemalt 75% auditoorsetes tundides, sooritanud mh õigeaegselt esitanud kodused testid vähemalt tulemusele 65% („arvestatud) ja kõige lõppedes sooritanud kirjaliku eksami (65% õigeid vastuseid). Kodused tööd ja 75% osalemine auditoorsetes tundides on kirjalikult eksamile pääsemise eelduseks. Võlgnevuste likvideerimise võimalused: kokkuleppel lektoriga.

Hindamiseetod	Hindamiskriteeriumid
Kodused tööd	Kokku sooritatakse 5 (viis) kodust testi ehk iseseisvat tööd. Koolituse läbiviija kontrollib lahendatud ülesanded ja annab vajadusel õpilasele personaalset tagasisidet. Kursuse edukaks läbimiseks on oluline, et kodused tööd on esitatud tähtaegselt ning sooritatud tulemusele „arvestatud.“ (vähemalt 65%).
Kirjalik eksam	Eksam sooritatakse klassiruumis. Positiivseks soorituseks on vaja saada tulemus, mis jääb vahemikku 65%-100%.

8. Väljastatavad dokumendid

TUNNISTUS, kui õpingute lõpetamise nõuded – kõige lõppedes kirjalik eksam- on hindamiskriteeriumitele vastavalt täidetud.

TÕEND, kui õpitulemusi ei saavutatud, kuid õppija võttis osa õppetööst. Tõend väljastatakse vastavalt osaletud kontakt tundide arvule, kuid mitte juhul, kui õppija osales vähem kui pooltes auditoorsetes tundides.

9. Koolitaja kvalifikatsioon

Varasem koolitaja kogemus raamatupidamise valdkonnas ja/või töötamise kogemus raamatupidajana. Lisaks toestab koolitaja teadmiste edasi andmist vastav haridustase.

Õppekava on kinnitatud 03.04.2018.